

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglašje se računajo tristopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Jugoslovanska ideja in Slovenci. — Proč od Ogrske. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Raznoterosti. — Gospodarstvo. Podlistek: Saidjah in Adinda.

Jugoslovanska ideja in Slovenci.

Dr. H. Tuma — Gorica.

(Dalje.)

III.

Slovenski narod treba torej vzeti kot demokratski narod kmetijskega stanu, neodvisnega malega in srednjega posestva, brez aristokracije, brez lastne velike trgovine in industrije. Zadoštnega kolektivnega bogastva, na odličnem zemljepisnem ozemlju, hladnega razboritega značaja, ki daje izvrsten material za kolonizacijo, za naraščaj v trgovini in v obrtu na Adriji in v največjem trgovskem emporiju Adrije, v Trstu, med slovanskimi narodi poleg Čehov v širokih narodnih slojih najizobraženejši. Dokaz temu je nad 200.000.000 kron malega in srednjega posestva, vloženi v zadrugah in manjših hranilcah in razširjenje prosvetne družbe sv. Mohorja, ki ima ne samo med Slovenci, temveč razmerna med vsemi narodi največ članov, ker pride na okroglo milijon kompaktnega števila Slovencev nad 80.000, in 8% udov vsega prebivalstva. To je narod, ki se je od početka narodne ideje naglo razvil, ki je tekom enega veka asimiloval ali izluščil iz sebe skoro popolnoma nemški in italijanski živelj in sedaj vidljivo prodira na jug na Goriškem in v Trstu.

Predno preidemo na sosedno narodnost, hrvatsko, se moramo pred vsem baviti z njeno preteklostjo in z zgodovino v navadnem pomenu. Baviti se z zgodovino hrvatskega ple-

mena bo koristno zlasti zato, ker nam baš ona dokazuje, da se ne more priti na podlagi narodnega, zgodovinskega načela niti do diferenciacije hrvatske narodnosti, niti do možnosti jugoslovanske ideje.

Zgodovina Hrvatske nam dokazuje, da je prišla bojna četa Hrvatov s slovan. severa in da je zasedla v tistem času eno od najlepših pokrajin, Dalmacijo. Tu se je ohranila v primorskih mestih bolj kot kje drugje latinščina in njena visoka prosveta. Zato so tudi Hrvatje že v davni prišli od vseh slovanskih plemen do najvišje stopnje kulture. Da so bili Hrvatje in Srbi samo močna in bojna četa kot Varjagi v Rusiji, nam dokazujeta dr. Rački in dr. Geitler etimologično s tem, da dajeta besedama Hrvat in Srb pomen branitelja. Prava zgodovina Hrvatov je torej zgodovina Dalmacije. Čvrsto hrvatsko pleme je zasedlo najprej Dalmacijo, asimilovalo tamošnje prvotne prebivalce, a pozneje je razvilo svojo moč tudi v Posavju. V tej svoji prvi postojbini je prišlo hrvatsko pleme do sijajnega hrvatskega kraljestva pod Tomislavom. Z ustanovitvijo hrvatskega kraljestva in z zblizanjem z zapadom in njegovo prosveto pod Petrom I. Krešimirom imamo zgodovinski pojem hrvatske države. Ali že pod Zvonimirjem je padla stara, prvotna, narodna hrvatska moč, županska in banska; kot na zapadu nastopa plemstvo in kot posledica pride do združenja z Ogrsko in z Arpadi pod prvim ogrskim kraljem, Kolomanom. S tem, da se je Hrvatska naslonila na Ogrsko, so prišli do vedno večjega vpliva velmožje, in tako so se razvile na hrvatskem ozemlju zgodovinske rodbine Šubicev, Frankopanov in drugih. Ko so kraljevo oblast prenesli na Ogrsko, je začela Dalmacija zgubljati svojo moč. Leta 1420., s padcem Splita v

roke beneške republike je prenehala hrvatska država.

Ta usoda prve in neodvisne hrvatske države je bila zapečaten z dejstvom, da je najmočnejša hrvatska rodbina Šubicev uvedla Anžuvince v Dalmacijo in na Ogrsko. Ljudevit I. Anžuvinski je spoznal, da je samostojna hrvatska država velika zapreka močni skupnosti ter je najvplivnejšo obitelj Šubicev odstranil, nadomestil hrvatske rodbine s svojimi pristaši, ustanovil novo hrvatsko-ogrsko plemstvo in oslabil bansko moč.

Po tem ne moremo več govoriti o pravi samostalni hrvatski zgodovini, nego vidimo samo zgodovino velmož kot na Ogrskem in drugod v srednjem veku. Zavladala je latinska in zapadna kultura. Svoje lastne zgodovine kot jo imajo Hrvatje v Dalmaciji nimajo oni v Banovini in v Bosni. Nasprotno se je razvijala Bosna popolnoma kot samostojna država in do svoje integracije tedaj, ko je Anžuvinska kraljeva rodbina zanemarila Dalmacijo, a v Bosni zavladala močna dinastija Tvrdko in sosedna srbska dinastija s kronanjem Dušana Silnega v Skoplju 1346. carjem srbskim, grškim in bolgarskim. Turška invazija je zadržala ves nadaljni zgodovinski razvoj Ogrske, Banovine, Dalmacije, Bosne in Srbije. Vsled turške zmage nad Bolgarsko, Srbijo in Ogrsko so bili Hrvatje potisnjeni pod okrilje Ogrske. Podjarmljenje slovanskega Balkana po Turkih je povzročilo preseljevanje Hrvatov in Srbov v Posavje in Podonavje, tako da je začel hrvatski in srbski živelj na Ogrskem samem prevladovati. Tekom 15. in 16. veka so dospeli Turki do največje svoje moči, tako da se je morala končno Ogrska opreti na Avstrijo (1526.). Od tega časa je usoda hrvatske Banovine zvezana z germansko Avstrijo,

Saidjah in Adinda.

Spisal Multatuli.

(Dalje.)

Nekaj časa potem je Saidjahov oče pobegnul iz dežele. Zakaj zelo se je bal kazni, ako ne bi mogel plačati davkov, imel pa ni več nobene dragocenosti, da bi kupil novega bivola, ker so njegovi starši stanovali zmirom v Parang-Kudjang-u, in ni dosti podedoval po njih. Tudi starši njegove žene so stanovali zmirom v tistem okrožju. Ko je izgubil zadnjega bivola, se je upal še vseeno vzdržati nekaj let z najeto plužno živaljo. Ali to je zelo nevhvaležno delo, in je razen tega zoperno za vsakogar, ki je imel kedaj lastne bivole. Saidjahova mati je žalosti umrla, in tedaj se je zgodilo, da se je njegov oče v trenutni malodušnosti odpravil iz Lebaka in Bantama, da si poišče delo na Buitenzorgskem. Kaznovali so ga s palicami, ker je zapustil Lebak brez potnega lista, in policija ga je pritirala v Badur nazaj. Tu so ga vrgli v ječo, ker so ga imeli za blaznega, čemur pa se nikakor ni čuditi, in ker so se bali, da ne bi pobesnel in ne bi zabodel vsakogar, ki bi ga srečal, ali pa storil kako drugo neumnost. A ni bil dolgo zaprt, ker je umrl kmalu nato.

Kaj se je zgodilo s Saidjahovimi bratci in sestricami, ne vem. Hišica, v kateri so stanovali

v Badurju, je stala nekaj časa prazna in je kmalu propadla, ker je bila zgrajena samo iz bambusovine in pokrita s palmovim listjem. — Malo prahu in smeti je bilo razmetanih na mestu, kjer je bilo včasih toliko trpljenja. Mnogo takih mest je v Lebaku.

Saidjah je bil že petnajst let star, ko se je odpravil njegov oče v Buitenzorg. On ni šel z njim, ker je upal na vse večje stvari. Rekli so mu, da je v Bataviji mnogo gospodov, ki se na samotnih vozijo, in je torej njemu lahko pri njih dobiti službo kot potni deček, ker jemljejo na pot seboj še neodrasle mladce, da s svojo težo ne motijo ravnotežja na dvokolesnih vozovih. Dopovedovali so mu, da bo zaslužil mnogo denarja, ako se bo dobro držal. Na ta način bi si moral lahko v treh letih prihraniti dovolj denarja, da kupi dva bivola. To ga je mikalo. Moško kot oni, ki ima ponosne načrte v glavi, je šel po odhodu svojega očeta k Adindi in ji razodel svoj naklep.

„Pomisli,“ je dejal, „če se vrnem, sva stara dovolj, da se vzameva, in imeti hočeva dva bivola.“

„Dobro, Saidjah, rada sem tvoja, kadar prideš nazaj. Predla bom in tkala saronge in vezla ves čas pridno.“

„O, saj vem, Adinda! Ali če te najdem omoženo?“

„Saidjah, dobro veš, da ne vzamem nobenega. — Moj oče že me je obljubil tvojemu očetu.“

„In ti?“

„Jaz bom tvoja, o tem bodi prepričan!“

„Kadar se vrnem, bom od daleč zaklical . . .“

„A kdo bo slišal, ako bomo v vasi drobili riž?“

„To je res, ali Adinda . . . Da, to bo boljše. Čakaj me ob gozdu Djati, pri drevesu Ketapan, kjer si mi dala ono belo rožico.“

„Ali, Saidjah, kako naj vem, kdaj naj grem tja, da te počakam pod drevesom Ketapan?“

Saidjah je premišljeval trenotek in dejal: „Glej na luno. Trikrat dvanajst mesecev me ne bo . . . tega meseca ne štejem vmes. — Glej, Adinda, naredi zarezo v rižovo palico vsak mesec. Kadar boš imela trikrat dvanajst zarezo, bom prihodnji dan že pod drevesom Ketapan. Ali obljubiš, da boš tam?“

„Da, Saidjah, jaz bom pod Ketapanom pri gozdu Djati, kadar se vrneš.“

Saidjah je odtrgal pram svoje plave glavne rute, ki je bila že zelo ogorela, in je dal

in tu se začne odpor proti njej, zaeno z Ogrsko. Ker so Hrvatje v prvi vrsti čutili navale Turške, se je vsiljevala germanska Avstrija tim bolj v njihovo narodno telo, in hrvatski velmožje so iskali od Ogrske podpore proti njej. Najuplivnejši velmožje hrvatski so začeli smatrati Ogrsko svojo prvo, a Hrvatsko drugo domovino.

Take razmere so obstojale ves čas avstrijskega absolutističnega vladanja, a najznačilnejše za te odnose je dejstvo, da je hrvatski sabor žrtvoval prostovoljno najvišjo državno oblast, ko je postavil bana pod ogrsko namestništvo, s čemur je bila razdrta banska čast in oblast.

Avstrijsko cesarstvo je enako delilo in rušilo Hrvatsko in Ogrsko in cepilo samovoljno posamezne njihove dele kot absolutni gospodar.

Ako torej pogledamo zgodovino Hrvatske, nikakor ne pridemo do pojma Velike Hrvatske, o kateri sanjajo Starčevićanci in drugi. Za nas velja samo dejstvo, da je bila edina močna narodna hrvatska država ona prvih kraljev hrvatske do dobe Arpadorjev in da je dobila ozemlje nekdanje, t. j. stare hrvatske države največ po vojnem in zgodovinskem pravu Benečija.

Zgodovina nam dokazuje, da so se na razvalinah prvega hrvatskega kraljestva krepko razvijale druge zgodovinske skupine, ki se nikoli več niso zjediniile v eno skupino kot samostalna hrvatska država. Nasprotno nahajamo dva različna državna organizma, Banovino in Bosno, brez vsake medsebojne stike.

Zgodovina deli hrvatsko pleme na tri dele: na hrvatsko Banovino, Dalmacijo in Bosno. Z zgodovinskega stališča se niti ne more zagovarjati celokupnost Banovine, Dalmacije in Bosne, celokupnost dežel, v katerih živi hrvatski narod. Z zgodovinskega stališča istotako ne moremo priti do pojma Velike Srbije, ki zavzema vse ozemlje, ki ga pripisujejo srbski sanjači Veliki Srbiji. In tu pridemo do zgodovinskega jedra, da je Dušan Silni združil srbsko pleme na ozemlju, ki ga še dandanes zavzema. Še manj moremo pojmiti zgodovinsko Veliko Bolgarsko, ki je bila samo hipen pojav pred skoro tisočletji pod carjem Simeonom, t. j. tedaj, ko se je bolgarska, finska bojna četa zlila s prvotnim, slovanskim prebivalstvom in skušala zrušiti bizantinsko carstvo.

Koncem 14. in začetkom 15. veka, po bitki na Kosovem 1389., s padcem Trnova 1393., po bitki pri Nikopolju 1396. in s padcem Splita 1420. so prenehale slovanske balkanske države. Še dalje za nami je tako imenovana slovanska doba v X. veku, doba Svatopluka, Tomislava in Simeona, ki se je v istini smela tako imenovati, ker so se razprostirale slovanske države od Sudetov do Karpatov, v Podonavju in na Balkanu, od Črnega morja do Adrije. Zgodovina nam torej kaže, da se slovanske države

ta kos platna Adindi, da si ga shrani za spomin. Potem se je poslovil od nje in Badurja.

Bil je na potu mnogo dni. Šel je memo Rangkas-Betunga in memo Varong-Gunanga, kjer je bival tedaj azistent-rezident in drugi dan je videl Paudeglang, ki leži kot sredi vrta. Zopet dan pozneje je prišel v Serang in strmel nad lepoto tega velikega mesta z mnogimi hišami, ki so zidane iz kamna in pokrite z opeko. Saidjah kaj takega še ni videl. Ostal je tam en dan, ker je bil truden, ali ponoči v hladu je šel naprej in prišel drugi dan v Tangerang. Tu se je okopal v reki in počival v hiši nekega očetovega znanca, ki ga je učil plesti slamnike, take, kot pridejo iz Manile. Ostal je tam en dan, da se nauči tega, ker je menil, da si bo pozneje kedaj lahko s tem kaj zaslužil, ako bi se mu v Baviji morda vseeno ne posrečilo. — Drugi dan proti večeru, ko se je shladilo, se je zahvalil za gostoljubnost in šel dalje: ko je bilo čisto temno, da ga ni mogel videti nikdo, je poiskal belo rožico, ki jo mu je dala Adinda pod drevesom Ketapan. Bil je namreč zelo otožen, ker jo tako dolgo ne bo videl.

Prvi in drugi dan ni čutil tako zelo, kako je sam, ker je bila njegova duša prepolna velike misli, kako bo služil denar in si kupil dva biva, a njegov oče ni imel nikdar več kot samo

države radi svoje izpostavljenosti niso mogle vzdržati, da se niso mogle diferencirati tako kot zapadne države, osnovane od germanskih, gotških, frankovskih in longobardskih bojnih čet. Sklicevanje Hrvatske, Srbije in Bolgarske na zgodovino ni torej nič drugega kot dokaz, da so bile samostojne države Velika Hrvatska, Velika Srbija in Velika Bolgarska nemogoče radi zemljepisnega položaja in socijalnega sestava.

Vsaka od teh velikih držav je imela tak zemljepisni položaj, da je bila na udaru močnih sosedov germanskih, italijanskih, magjarskih in turških in za to je morala propasti. Stiki teh držav niso bili mogoči po tedanjem socijalnem sestavu, ker je ta težil k fevdalizmu, a ta ni odgovarjal značaju slovanskih plemen. Prvotna organizacijska moč bojnih čet Hrvatske, Srbije in Bolgarske se je izgubila v stoterih borbah med številnejšim, prvotnim slovanskim prebivalstvom.

Iste prilike bi veljale tudi za bojne čete Magjarov, in že danes bi bila končana hegemonija Magjarov v Podonavju, da niso oni črpali novih moči iz drugih doseljujočih se finskih plemen, ki so ohranila finsko kri.

Z druge strani nam zgodovina dokazuje, da ni slovenska Kranjska, Koroška, Štajerska in Primorska nikdar spadala v okvir Velike Hrvatske in zato ne more biti govora o kakšnem zgodovinskem pravu Hrvatske na slovensko Ilirijo in „planinski Hrvatje“ niso drugo kot prazna in smešna domišljija.

Sklicevanje na zgodovino vodi Hrvate, Srbe in Bolgare do medsebojnih preprirov in ker se dogmatičnim potom ne more rešiti vprašanje, komu pripada ena ali druga pokrajina, ne pomeni naslanjanje na zgodovino nič drugega kot iskanje razdora. Značaj tega historizma znajo odlično izrabljati germanska Avstrija in druge države, ki diplomatskim potom hujskajo eno pleme proti drugemu.

Brez strahu moremo trditi, da deli Jugoslovane največ zgodovina in pojav istotako zgodovinskega izvora, namreč katoliško in pravoslavno veroizpovedanje. Enak pojav je razlika v pisavi, a samo malo jih deli pravi ljudski značaj in jezik.

Proč od Ogrske.

O pogajanjih med Avstrijo in Ogrsko je izjavil v narodno-gospodarskem odseku minister Košut:

„O pogajanjih ne morem mnogo reči, ker se še vrše. V pomirjenje parlamenta in jako velike večine naroda pa moram toliko reči, da se pogajanja vršijo na temelju carinske pogodbe, torej na temelju popolne gospodarske samostojnosti Ogrske. Pobiranje carine se bode začelo dejanski šele 1. 1915. ozir. 1917., prej ni

enega, in njegove misli so preveč hrepenele po svidenju z Adindo, da bi mogle tugovati ob slovesu. Poslovil se je poln upanja in v svojih mislih je še združil slovo s svidenjem pod Ketapanom. Tako veliko ulogo je igrala v njegovem srcu nada po svidenju, da je grede iz Badurja memo tega drevesa občutil nekako veselje, kot da je že minilo 36 mesecev, ki so ga ločili od onega trenutka. Bilo mu je, kot bi se mu bilo treba samo obrniti, kot da je že nazaj s potovanja, in bo zagledal pod drevesom Adindo, ki čaka nanj.

Ali čim dalje je bil od Badurja, in čim bolj je pazil na strašno dolgost dneva, tim bolj dolgo se mu je začelo dozdevati 36 mesecev, ki so bili pred njim. Bilo je nekaj v njegovi duši, kar je zadrževalo njegovo hojo. Čutil je trudnost v kolenih, in čeprav ni bila malosrčnost, ki ga je objela, bilo je domotožje, ki ni mnogo oddaljeno od malosrčnosti.

Mislil je nato, da bi se vrnil; ali kaj bi dejala Adinda, ker ima tako malo poguma!

Zato je šel naprej, četudi ne tako naglo kot prvi dan. Imel je v roki belo rožico in jo večkrat stisnil na prsa. Postaral se je zelo zadnje tri dni in ni mogel umeti, kako da je prej živel tako mirno, ko mu je bila Adinda tako blizu in jo je lahko zmirom videl in tako dolgo, ka-

mogoče, ker ni mogoče preklicati pogodb, ki so jih naši predniki v službi sklenili z inozemstvom in ki nam sedaj onemogočajo pobiranje carine. Od 1. 1915., ozir. 1917. pa morajo biti v smislu zahtev ogrske vlade postavljene carinske meje, na katerih bodedo pobirali carino ne samo od avstrijskega, ampak tudi od inozemskega.“

Avstrijski ministrski predsednik, baron Beck, pa se je izjavil o pogajanjih: „Naj se stvar odloči že kakor hoče, mi ne bomo nikdar sklenili pogodbe, ki bi ne odgovarjala avstrijskim koristim ter se ne bodedo podajali v stanje brezbrambne zvezanosti.“

Ako primerjamo to izjavo avstrijskega ministra z izjavo ministra Košuta, moramo priznati, da delajo Košutove besede utis preproste resničnosti, ker so jasne in odločne, ter se ne dajo nič drugače tolmačiti, kakor tako, da stoji Ogrska vlada na stališču popolne gospodarske samostojnosti.

Narodno-gospodarski odsek ogrskega parlamenta je sprejel en bloc avtonomni ogrski carinski tarif: „Da bi,“ kakor je poslanec dr. Laechne izrečno povdarjal, „Avstrija vedela, da z ogrskim carinskim tarifom resno mislimo.“

Potemtakem pridemo vsekakor do gospodarske ločitve Avstro-Ogrske monarhije, in to ne nam v škodo. Zakaj Avstrija je podobna citroni, ki jo izsesavajo Magjari. Od skupnih potrebščin, ki znašajo letno 367 in pol milijona, plačujemo Avstriji 65-50%, kar znaša 240 milijonov. Ta kvota je krivična, in nam ugrabi vsako leto milijone!

Z denarjem, ki ga plačamo Magjarom leto za letom, bi lahko uresničili za naše delavce zavarovanje proti boleznim in nezgodam, za delavce in obrtnike zavarovanje za starost, odpravili bi lahko dolgove na kmetskih posestvih, pridobili malemu trgovcu in rokodelcu ceneni kredit, zboljšali učiteljske plače, zidali ceste, mostove, preskrbeli vdove in sirote, zgradili šole in bolnišnice...

Ogrski židje imajo dve tretjini ogrske zemlje v svoji lasti in izsesavajo kmeta; ti ogrski židje so preplavili avstrijski trg z ogrsko živino, ogrskim žitom in moko, ogrski židje so gospodarji na našem trgu. Zato je splošen klic v Avstriji: Proč od Ogrske!

Upamo, da topot ne zamaž.

Politični pregled.

Cesar v Pragi. O političnem pomenu cesarjevega bivanja v Pragi se je vnelo v čeških listih razpravljanje, ki bo morda pripomoglo k temu, da se malo ohladi preveč razvneto domišljija državnopravnih sanjačev ter se umakne trezni, pozitivni politiki. Čehi spoznavajo, da nemški listi nalašč pretiravajo pomen cesarjevega obiska, da bi že iz tega dejstva samega na sebi napravili velikansko koncesijo Čehom,

kor je hotel. — Sedaj bi ne bil miren, ako bi mogel pričakovati, da bo nenadoma stopila predenj. Tudi ni razumel, zakaj se ni po slovesu še enkrat obrnil, da bi jo še enkrat videl. Spomnil se je tudi, kako se je še pred kratkim z njo prepiral zaradi vrvice, ki jo je spredla za papirnatega zmaja svojih bratov, in ki se je strgala, ker je bila po njegovem mnenju preja slaba in vsled tega je bila stava izgubljena proti otrokom iz Tjipuruta. Kako je bilo mogoče, je mislil biti zato hud na Adindo? In tudi če bi bila res slabo spredla vrstico, in bi zato Badur izgubil stavo proti Tjipurutu in ne vsled razbite steklenine, ki jo je vrnil mali Djamien zvito in spretno iz zasede, ali bi smel biti tak neusmiljen proti njej in jo okregati? Kaj pa potem, če umrjem v Bataviji, ne da bi jo mogel prositi odpuščanja za svojo neusmiljenost? Ali nisem grd človek, da obsipam deklico s psovskami? In če zvedo, da sem umrl v tuji deželi, ali ne bo vsakdo v Badurju rekel: Prav je, da je Saidjah umrl, ker je imel hud jezik za Adindo?

Tako so dobile njegove misli smer, ki je bila zelo drugačna od njegovega prejšnjega ponosnega razpoloženja, in ki si je nehote dajala duška sprva napol mrmrajočih besedah, in končno v otožnem spevu, ki ga takoj prestavim. Sprva sem hotel podati prestavo ritmično in v

za katero bi zahtevali zase dejanske, realne protikoncesije. — Praški mestni odborniki so cesarju predložili spomenico, v kateri ga prosijo, naj bi vsako leto prestoloval daljšo dobo v kraljevem dvorcu na Hradčanih in naj bi bili vsako leto po dva dni razstavljeni češki kraljevi znaki (krona, žezlo itd.) „Pravo lidu,“ glasilo soc. dem. piše o tem: „Te stvari se zde lojalnim gospodom z mestne zbornice najvažnejše potrebe v Pragi. Samoposebi se razume, da ni v spomenici niti govora o potrebi pitne vode, o strašnem pomanjkanju malih, cenjenih stanovanj, o odstranitvi mostnine (v Pragi mora plačati vsak 20 vin. mostnine, kdor hoče iti peš čez most), o popolnem zanemarjanju socialno političnih potreb delavskega prebivalstva od strani mestne občine itd.“

Novi šolski zakon na Ogrskem. Narodnostni zakon z l. 1868 je zagotavljal nemadjar-skim narodom nekaj skromnih narodnih pravic, ki se sicer niso izvrševale, a z novim šolskim zakonom, ki ga je predložil naučni minister Apponyi v drž. zboru, vzamejo nemadjarom na šolskem polju zadnjo pravno podlago. — Novi načrt zahteva od učiteljev popolno znanje madjarščine, ubijati morajo otrokom v glavo smisel za magjarsko državo in jih siliti na učenje magjarsčine. Učitelj, ki bi se kaj pregrešil proti temu, bo odpuščen. Novi zakon obsoja nemagjarske narode na narodno smrt in vodi neizogibno nemagjarskega delavca, rokodelca in kmeta v gospodarsko zaostalost in propad. S tem hoče sedanja vlada obdržati ljudstvo v nevednosti in neomiki, ker samo zabitim in neumnim državljanom more vladati tako propala banda, kot je sedanja magjarska vlada. Na Ogrskem je med vsakimi 100 ljudmi 50 Nemadjarov, to so Slovaki, Srbi, Hrvatje, Slovenci, Malorusi, Nemci, Rumuni.

Pomlad na Balkanu. Takoj, ko pride pomlad in ozeleni gora, začne evropski listi se zopet obsirneje baviti z balkanskim vprašanjem, ker tedaj se zopet zbirajo hajduške čete po gorah in gozdovih Stare Srbije in Makedonije. In to četovanje in bojevanje z začetkom vsake pomladi ne bo prej nehalo, dokler ne iztirajo Turčije iz Evrope. A to se še ne bo zgodilo tako kmalu, ker Turčija še ni tako slaba in ima precej dobro vojsko, in ker so evropske države ljubosumne druga na drugo, da je stališče Turčije v Evropi še vedno dosti močno, in zato se srbske, bolgarske in grške čete vedno bojujejo le medseboj ter zelo redko napadajo turške čete. To dejstvo nam dokazuje, da je bojevanje čet v Stari Srbiji in Makedoniji poseben način makedonske narodne borbe.

Turška uprava v teh deželah je gotovo slaba, in slovansko prebivalstvo ima mnogo povoda za pritožbe, a vseeno se makedonski Slovani bore medseboj mestu proti skupnem zatiralcu. Da se bore zoper Turke, bi bila Evropa prisiljena energičneje zahtevati od Turčije zboljšanja državne uprave, a z medsebojno hajduško

borbo balkanski narodi samo dokazujejo, da jim ni do tega, da se zboljša njihov položaj. In to je žalostno, da temu počenjanju ni videti konca. Generala Cončev in Boris Sarafov sta zapalila Makedonijo, in sedaj gori. Samo velevlasti bi mogle napraviti konec tej anarhiji na Balkanu, a te medsebojno niso edine, in vsaka išče zase v Stari Srbiji in Makedoniji lastne koristi.

Srbija. Zasedanje narodne skupščine (drž. zbora) je odloženo do 9. jun., dasi radi obstrukcije ni mogel biti vsprejet proračun. Državni svet je odločil, a kralj je potrdil, da se začasno odobri proračun do 1. avgusta v znesku od nekaj nad 50,000.000 dinarjev. Ali s tem položaj niti malo ni spremenjen, ker se bo obstrukcija najbrže nadaljevala tudi v novem zasedanju skupščine, ako vlada ne zadovolji samostalnih radikalcev, ki zahtevajo, da policija ne preganja njenih pristašev samo zato, ker so v opoziciji. Srbija si še ni opomogla od vdarcov prejšnjih vlad, in zato ji nujno treba, da vestno dela za zboljšanje javnih razmer.

Spor med Poljaki in Malorusi v Galiciji. Neka dunajska revija je priobčila o maloruskem vprašanju v Galiciji naslednje: Pred 50 leti je bilo v Galiciji 2,441.770 Malorusov in 1,994.800 Poljakov. Po zadnji oficijelni statistiki je število Poljakov narastlo na 3,988.700, število Malorusov pa le na 3,074.500. To pa menda zato, ker se je štelo k Poljakom 811.000 Židov in 200.000 Malorusov. V Galiciji je pravzaprav 3,274.450 Malorusov in 2,977.334 Poljakov.

Ruska duma. Ves svet je z veliko pozornostjo pričakoval drugo dumo, drugi ruski državni zbor, in strah je bil splošen, da se bo zgodilo kot prvič, da bodo poslanci v dumi govorili strastne revolucionarne govore in viharo kazali svojo nevoljo, napadali ministre, skratka delali vse drugo, samo ne resno delo. Že so ji prorokovali njeni sovražniki hiter konec, a ta želja se jim ni izpolnila. Duma dela, se posvetuje, in je utrdila znatno svoje stališče v boju z vlado in z nazadnjaško lastno desnico, ki dela na pogin dumi. Mnogo se ji je posrečilo, hvala pametnemu nastopu srednjih strank in razsodni politiki socialnih demokratov in social. revolucionarjev. Duma je dobila dovoljenje od vlade, da uvede preiskavo, kako se v krajih, kjer besni lakota, deli živež, duma je izročila državni proračun posebni komisiji v pregled. Tudi nadaljni izgledi niso slabi, ker hočejo najstrastnejši uporniki ostati zmerni in so preklicali že vložene zakonske načrte, da se proglasi državna amnestija, da se odpravi izjemno stanje i. t. d. Tudi na dvoru je pridobila duma ugodno mnenje o sebi, in car bi se rad spoznal osebno z vsemi poslanci.

Anglija in Španija. Nesrečna špansko-amerikanska vojna je požrla domalega vse špansko brodovje, in španska vlada ni mogla zgraditi novega brodovja. Na sestanku angleškega in španskega kralja v Kartageni pa je stari in

pretkani Edvard baje ponudil mlademu Alfonzu, svojemu španskemu sorodniku, da mu zgradi z lastnim denarjem veliko, moderno brodovje. Anglija dela trmoglavno na to, da Nemčijo čisto osami in zato išče zaveznike, kjer jih more dobiti. Španjolska je dosti slaba, brez mornarice, in Anglija jej bo zgradila mornarico, ki bo španjolska, a bo v slučaju vojne pomagala Angliji. S tem je angleška vnanja politika dosegla svoj namen, zbrati čim večjo vojno moč okrog svojega prapora, spraviti kar največ držav v službo svojih gospodarskih ciljev. Španska vlada je angleško ponudbo hvaležno sprejela. — Po eni strani vznemirjajo angleški ministri svet s svojimi mirovnimi predlogi, a po drugi mešetari kralj z vojnimi ladjami.

Štajersko.

Volilni boj na slovenskem Štajerskem je velikanski, in mlada „Narodna stranka“ nastopa vrlo s svojimi neodvisnimi kmečkimi kandidati proti klerikalnim pristašem. Dr. Korošec, vodja duhovniške „kmečke zveze“ bi se že rad pogodil z Narodno stranko, ker je pet mandatov na tem, da jih dobe narodni kandidati. Celjsko-vranski okraj je siguren za veleposestnika Robleka, in njegov klerikalni tekmeč, fin. komisar dr. Povalej, ima težko stališče ter doživlja na svojih shodih same blamaže. V okraju marenberškem prodere z gotovostjo napredni kmet, Vinko Ježovnik, proti deželnemu odborniku Franu Robiču. V brežiškem okraju upajo, da pride narodnjak Roš vsaj v ožjo volitev, pri kateri bo izvoljen, v kozjanskem okraju slaba prede predsedniku samemu, dr. Korošcu in v okraju Ptuj-Ormož se godi slaba dr. Ploju. — Samo mandata ob Dravi na levem in desnem bregu pripadata zanesljivo duhovniški stranki, kjer kandidira dva kmečka posestnika. — Narodna stranka je 7. svečana ponujala roko h kompromisu in bila pripravljena se zadovoljiti s tremi, v zadnjem slučaju z dvema volilnima okrajema. Dr. Korošec je takrat ošabno odklonil vsak stik z Narodno stranko, a sedaj narodnjaki nočejo slišati o kakih pogajanjih, pač pa so pripravljene zopet po volitvah se sporazumeti. „Narodni list“ piše: „Če hoče upoštevati dr. Korošec naš dober svet, naj pusti okraj Šmarje-Rogatec-Kozje, ker bode tu skoraj gotovo zletel kakor pred 5. leti v Ormožu. Naj kandidira mestu Rožkarja“ (levi breg.) V volilni borbi sploh mlada Narodna stranka jako mirno in dostojno postopa s svojimi nasprotniki ter si je v kratkem času pridobila vsestranskih simpatij.

Slovenska Ljubljana za nemško Celje. Pred par leti je zgradilo Celje tik mesta v Gaberjih svoj mlin na elektriko, ki ga je sosedno prebivalstvo vsled smrada, ki ga je puščal iz sebe, krstilo „Stinkmühle.“ — Zagrizeni celjski Nemci so postavili svoj mlin edino iz nevošč-

rimah, ali kot je Havelaar opustim tudi jaz rajši korzet.

„Ne vem, kje bom umrl.“

Videl sem veliko morje ob južni obali, ko sem bil tam s svojim očetom, da delamo sol.

Ako umrjem na morju, in vržejo moje truplo v globoko vodo, bodo prišli somi.

Plavali bodo okoli mojega trupla in vprašali: Kdo od nas naj požre truplo, ki tam plavi po vodi?

Jaz jih ne bom slišal.

Ne vem, kje bom umrl.

Videl sem goreti Daansujevo hišo, ki jo je v blaznosti sam zažgal. Če umrjem v goreči hiši, bode žareče oglje padalo na moje truplo. In zunaj bodo kričali ljudje, ki gase z vodo, da umore ogenj.

Jaz jih ne bom slišal.

Ne vem, kje bom umrl.

Videl sem malega Siunajca pasti z drevesa, ko je trgal sadove za svojo mater.

Če padem z drevesa, bom obležal mrtev ob njegovih nogah, kraj grmovja kot Siunajec.

Potem ne bo jokala moja mati, ker je mrtva. Ali drugi bodo klicali s trdim glasom: „Glejte, tu leži Saidjah!“

Jaz jih ne bom slišal.

Ne vem, kje bom umrl.

Videl sem truplo Palisuhovo, ki je umrl od starosti, in beli so bili njegovi lasje. Če umrjem od starosti, z belimi lasmi, bodo žene jokale ob mojem truplu.

In žene bodo kričale kot pri Palisuhovem truplu, in tudi vnuki bodo na glas kričali.

Jaz jih ne bom slišal.

Ne vem, kje bom umrl.

Videl sem jih mnogo v Badurju, ki so umrli. Oblekli so jih v bela oblačila in pokopali v zemljo.

Če umrjem v Badurju, in me pokopljejo zunaj za vasjo, vzhodno proti holmu, kjer je trava visoka...

Potem bo prišla memo Adinda in rob njene krila bo šumel tiho nad travo...

Jaz bom slišal.

Saidjah je prišel v Batavijo. Poprosil je nekega gospoda, naj ga vzame v službo, kar je ta takoj storil, ker ga ni razumel. V Bataviji

imajo namreč radi služabnike, ki ne govore malajski in še niso pokvarjeni kot drugi, ki so bili že dalje časa v dotiki z evropsko kulturo. Saidjah se je kmalu naučil malajski, ali skrbno je pazil in mislil zmirom na dva bivola, ki ju je hotel kupiti, in na Adindo. Zrastel je in bil močan, ker je jedel vsak dan, kar v Badurju ni moglo biti vedno. V hlevu so ga imeli radi, in gotovo bi ga ne odbili, ako bi hotel kočijaževo hčer za ženo. Gospod sam je držal mnogo do Saidjaha in ga povzdignil kmalu v hišnega služabnika. Zvišali so mu plačo in ga razen tega še obdarovali, ker so bili tako posebno zadovoljni z njim. Gospodična Mevrouw je čitala Snejev roman, ki je vzbudil tako veliko pozornost, in je mislila vedno na kraljeviča Djalmo, kadar je videla Saidjaha. Tudi mlade deklice so razumele bolj kot prej, zakaj je vzbudil javanski slikar Radhen-Saleh v Parizu toliko pozornost.

Ali vsem se je zdel Saidjah nevhvaležen, ko je skoro po treh letih službe prosil, naj ga puste proč, in mu izroče spričevalo, da se je dobro obnašal. Tega mu niso mogli odreči, in Saidjah se je veselega srca odpravil na pot.

(Dalje prihod.)

ljivosti napram enakemu slovenskemu podjetju v Hudinji pri Celju, namreč Majdičevemu paromlinu. Hoteli so mu postaviti konkurenco, mu izjesti odjemalce in s tem škoditi, kolikor bi se dalo. Ali po Sp. Štajerskem je bil uspeh slab, ker so slovenski listi opozarjali narodne trgovce, kak namen imajo Nemci s svojim mlinom, in ker moka iz mestnega „stinkmalna“ nikakor ni mogla uspešno konkurirati z izvrstnim blagom domačega mлина. Nem. mlin je produciral včasih tako moko, da je niso mogli ljudje uživati, temveč so jo morali vreči svinjam, in tako je med slovenskim štajerskim ljudstvom podjetje popolnoma propadlo. A Nemci so dobili odjemalce drugod, ne po Nemškem, temveč po Slovenskem, in danes lahko rečemo, da slovenska Kranjska z Ljubljano vred vzdržuje celjski nemški mlin, ki je ustanovljen na pogin slovenski enaki industriji. Celjski mestni očetje in njihovi nastavljenici na novem mlinu pritiskajo z vsemi sredstvi na okoliško slovensko prebivalstvo in izvajajo germanizacijo slovenske celjske okolice. Ako preide že v doglednem času slovenska okoliška občina v nemške roke, bo zlasti uspeh celjskega magistrata, ki z mlinom in sedaj z novo šulferanjsko šolo skuša germanizirati slovensko vas Gaberje. Ljubljanske narodne trgovce opozarjamo, da je naroden greh podpirati zlasti v teh razmerah celjski „Stadtühle.“ Med drugimi nezavedneži nam je znana trdka Š.....ova, ki v veliki meri podpira to nemško podjetje v našo gospodarsko in narodno škodo. Ne izdajajmo sami sebe in ne mečimo tujcu v žrelo svoje zemlje!

Nemška stranka ptujskega „Štajerca“ je postavila na Štajerskem doslej šest kandidatov, t. j. povsod razen v okraju Marnberg-Gornjigrad. Kandidatje renegatov in zaslepljenih kmetov bodo seveda propadli drug za drugim, ne da bi prišli v poštev. V 7. slovenskem volilnem okraju Maribor levi breg, ob narodni meji, kjer kandidirajo odpadniki nekega Fr. Senekowitscha, je med 6500 Slovencev kakih 3000 Nemcev oz. nemškutarjev. V volilnem okraju Maribor desni breg je med 55.000 Slovencev 3000 Nemcev oz. nemškutarjev; tu kandidirajo Lj. Kresnika. V štirih okrajih ne dosega število nemškega prebivalstva niti tisoča; okraj Marnberg-Gornjigrad šteje zopet med 52000 Slovenci 2000 Nemcev (nemškut.) Njihova bira bo slaba za enkrat; na noben način pa ne smemo podcenjevati njihovega gibanja, in že dejstvo, da na slovenskih tleh Nemci upajo na dan s svojimi podrepniki, vzbuja pozornost. Kot če bi Slovenci na Gor. Štajerskem prišli s svojimi kandidati!

Narodni svet za Štajersko je imel dne 20. t. m. v Celju svojo prvo sejo in se je konstituiral. Sklenil je jako važne sklepe glede enotnega postopanja v splošno narodnih zadevah, glede prispevkov denarnih sredstev za uspešno delovanje na narodno-političnem polju in glede konkretnih nalog v bližnji bodočnosti. Vse točke so se sprejele v popolnem soglasju vseh struj.

V Celju se je slovenska posest zvišala za eno hišo, ki jo je kupil krojač Kmecl. Posredoval je pri prodaji nemški mešetar. — Veliko bolj bi lahko v Celju napredovala slovenska stvar, ako bi jo podpirala „Južnoštaj. hranil. in posojilnica“ v Celju. A ta je v oblasti indolentnih prvakov, ki jim je vse lastni jaz, a narod nič. Kaj stori vse nemška „Stadtsparkasse“ za celjsko nemštvo! Kupila je kakih 10 hiš, za katere se je bala, da ne bi prešle v slovenske roke, z rizikom in z nevarnostjo, da se ji nikdar ne obrestujejo! Slovenski hranilničarji in posojilničarji pa se boje za vsak vinar, ki bi ga utegnili izgubiti za dobro narodno stvar, ni jim pa škoda denarja, kadar se gre za lastni žep. Kako odbijajo celjski advokatje ljudstvo od slovenske posojilnice in jo ženejo v „šparkaso“, smo lani pokazali. Res, največji sovragi slovenske narodne stvari v Celju so naši prvaki, parasitje!

Koroško.

Velikovški okraj. V nedeljo, dne 14. t. m. je bil volilni shod v Št. Petru pri Velikoveu.

Govoril je novi slovenski odvetnik v Celovcu g. dr. Ferdo Müller, ki je v lahko razumljivih besedah slikal potrebe kmetskega in delavskega stanu. Govoril je tudi kompromisni kandidat Slovencev in nemšk. kršč. socijalec grebinski župan Ellersdorfer. Isti dan bi se imel vršiti shod v Grebinju. Ker se je pa pripeljalo veliko nemških nacijsincev iz Velikovea tja, se je shod preložil.

Politično društvo za Slovence na Koroškem je priredilo minulo nedeljo več zborovanj, ki so se prav dobro obnesla. Sploh je postalo delovanje političnega društva jako živahno. Gotovo dobro znamenje za napredek koroških Slovencev.

Proti občinskim volitvam v Glinjah so vložili nemškutarji protest in sicer proti tretjemu razredu. Pravijo, da je volilo v tretjem razredu nekaj mož, ki sploh nimajo volilne pravice. Štiri tedne je ležala volilna listina pri občini vsakemu na vpogled in nikdo izmed nemškutarjev zoper te štiri volilce ni znil besedice. Zdaj, ko so bili poraženi, pa hočejo ti slavni junaki šele „ven“ reklamirati! Upati je, da bo c. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu ta brezpomembni, naravnost predrzni protest odločno odbilo in volitev potrdilo.

V slovenskem volilnem okraju boro-veljskem stoje razmere za našega kandidata Fr. Grafenauerja dosti ugodno. „Mir“ piše, da da je z m a g a g o t o v a.

Slovenski kandidat Ellersdorfer v velikovškem volilnem okraju si pridobiva od dne dne več tal. Že na več shodih so se kmetje izrekli za vrlega slovenskega župana Grebinskega nasproti zagrizenemu nemškemu nacijsincu Nageletu. Tudi mnogo zmernih nemških volilcev bo volilo Ellersdorferja.

Primorsko.

Slovenska trgovska šola v Trstu. — V sredo je bil v Trstu sestanek radi ustanovitve višje trgovske šole v Trstu. Udeležba je bila velika. Izvolili so odbor iz 5 oseb, ki imajo ukreniti potrebno, da se čimprej omogoči izvolitev kuratorija in rešijo nekatera vprašanja glede financiranja šole.

Volilno gibanje v Istri. Tudi v Istri je živahno volilno gibanje na obeh straneh, italijanski in naši. Slovenci in Hrvatje hočejo vladi pokazati krivično razdelitev Slovanov v italijanske okraje. V italijanskem volilnem okraju Koper-Piran-Buje so postavili tudi Slovenci svojega kandidata v osebi deželnega istrskega poslanca Kompareta. — Hrvat dr. Laginja kandidira v treh volilnih okrajih, izvoljen bo v pazanskem okraju, a v poreškem, italijanskem volilnem okraju pride gotovo v ožjo volitev. Italijani so v groznih skrbih za ta okraj.

Trst ima nad 200.000 prebivalcev glasom najnovejših podatkov mestnega statističnega urada. V te ni všteta vojaška posadka. Pred 6 leti je štel prebivalstvo le nekaj nad 178.000 duš ter se je v tem času pomnožilo za 22.835. Vzrok hitremu naraščanju je naseljevanje.

Trgovina v Trstu raste. Lansko leto je bilo naloženo v skladiščih meseca marca blaga v skupni teži 376.345 meterskih stotov, letos pa 438.618 meterskih stotov. Skupna zavarovalna svota za blago je znašala 1906 v marcu 24.970.000 K; letos pa 26.970.000 K. Povzdignila se je zlasti trgovina s suhim sadjem, oljem, in sladkorjem, riž n. pr. je nazadoval.

Kranjsko.

Kandidat napredne Ljubljane, Ivan Hribar je v nedeljo govoril drugič na shodu svojim volilcem. Odgovarjal je svojemu nasprotniku, dr. Šusteršiču, ki reprezentira klerikalnega kandidata. Vtis njegovega govora ni bil slab, in volilci so dobili prepričanje, da bi bil župan Ivan Hribar v sedanjih razmerah najboljši njihov zastopnik.

Slovenski državnozborski kandidatje so jako pisana družba. Nekaj klerikalnih pretendentov je takorekoč političnih analfabetov, in o prosvetnem stanju Slovencev bodo na Dunaju dobili zelo čudne pojme, ako zaslišijo v

parlamentu kakega „poslanca“ gorenjskih mest Kranj in Škofja Loka. Na kak nizek nivoju je padel slovenski narod, da ga bo zastopal pred svetom človek, ki ni nič drugega kot klerikalni hlapec! To naj bo torej cvet naše inteligence! Naši klerikalni kandidatje niso stvarno naobraženi v nieni stroki politične, socijalne ali gospodarske vede, so nezmožni nemščine, a to je vendar praktična potreba. Ti ljudje bodo nesposobni prevzeti kako mesto v odsekih, saj kako naj stvarno in dostojno mislijo in delajo, ako je ves njihov program kranjski klerikalizem.

Kandidat Cankar na volilnih shodih. V svojem volilnem okraju je pisatelj Iv. Cankar, ki kandidira na soc. demokratskem programu, priredil doslej 4 volilne shode: v Zagorju, Litiji, v Radečah in Šmartnem. Poslušalcev je imel v Zagorju okoli 1000, samih rudarjev, ter je dosegel pri njih popoln uspeh. V Litiji so bili med trško inteligenco tudi kmetje navzoči, in precej kmetskih glasov bo dobil Cankar v litijskem okraju. Vsa svobodomiselna inteligenca je na njegovi strani, vsi učitelji in uradniki. Volilni shod v Radečah dne 14. t. m. se mu je tudi dobro sponesel. Zborovalni prostor je bil nabito poln, in poslušalci, povečini kmetje, so navdušeni pritrdili kandidatu Cankarju in drugim govornikom. Ampak volilni okraj je velik in graščak Povše, kandidat klerikalne S. L. S. je tudi začel prirejati shode po tem volilnem okraju. Iz strahu pred Cankarjem?

Slovenski državnozborski kandidatje. Po novem volilnem redu je Slovincem odločenih 24 mandatov. Za te in nekaj drugih se potegujejo: Na Kranjskem: 11 pristašev klerikalne „S. L. S.“ 5 narodno napr. kandidatov, 6 socijalistov, 2 agrarna kandidata. Torej za 11 slovenskih mandatov na Kranjskem je 24 kandidatov. Na Štajerskem: Za 7 slovenskih mandatov je postavila „Slov. kmečka zveza“ vseh 7 kandidatov, prav toliko je neodvisnih kmečkih kandidatov na kmečkem programu „Narodne stranke.“ Tudi soc. demokratje so zastavili vseh 7 kandidatur, a z le 3 kandidati, eden kandidira v 4 okrajih, drugi v dveh. Celje ima svojega slovenskega kandidata, Maribora ne štejemo, nemškutarji „Štajerca“ so že prišli na dan. Na Goriškem: V 3 slovenskih volilnih okrajih kandidirajo 3 liberalci in 3 klerikalci. V Gorici postavijo slovenskega kandidata, istotako v Furlaniji, da seštejejo glasove. Soc. demokratje so postavili 2 kandidata. V Trstu: Okolica: narodnjak in soc. demokrat. V mestu: 3 narodnjaki. V Istri: Slovensko-hrvatski narodni kandidat. — Na Koroškem: Dva narodnjaka in 1 kranjski soc. demokrat in 1 slovensko-nemški kršč. socijalist. Celovec ne štejemo. Torej 23 klerikalcev, 15 kandidatov na programu narodno-naprednem, 12 socijev, 2 agrarca, 9 narodnjakov, 1 slov. nem. kršč. soc. Skupaj: 62.

Volilna prognoza ljubljanske soc. demokracije. „Dne 14. maja nima liberalizem drugega poklica, kakor delati napoto.“ „Vsak otrok ve, da je v Ljubljani za državni zbor socijalna kandidatura najresnejša —“ piše „Rd. prapor“ v eni svojih števil. Poglejmo! Socijalna demokracija je dobila pri ljubljanskih občinskih volitvah izmed 4695 volilcev, toliko jih je v vseh treh razredih, okoli 250 glasov, štejemo v III. razredu samo Mlinarjeve glasove. To je pač znak, da je za socijal. demokratičnega kandidata v Ljubljani med meščanskimi sloji zelo slabo razpoloženje. Pri zadnjih državnozborskih volitvah iz V. kurije je dobil soc. demokratični kandidat v Ljubljani okrog 800 glasov. Od tedaj pa se je med ljubljanskimi železničarji pojavila močna krščansko-socijalna struja. Delavcev v soc. demokratični organizaciji je v Ljubljani kakih 800, in še teh stanuje velik del zunaj mestne občine. Ako vzamemo vseeno število 800 in k temu prištejemo še 800, ne križajte nas, dobimo število 1600! Najoptimističnejše mnenje! In sedaj nekaj izza klerikalnih kulis! Klerikalci so sešteli svoje sigurne glasove, priredili volilni poskus, organizirali volilna društva po hišah in našli 2000 zanesljivih klerikalnih glasov. Ostane še samo 3400 volilcev, od katerih bi bilo morda Nemcev kakih 600. Ostane še 2800 volilcev,

ako jih ne pride volit 1000, ostane liberalcem 1800 glasov! Potemtakem ne pride socijalni kandidat v ožjo volitev. Seveda, če veste boljše diagnozo in je ta ali ona stranka bolna...

„Dramatično društvo“ v Ljubljani je imelo v soboto nadaljevanje svojega obnega zbora. Predsedoval je dr. Bleiweis, ki je v svojem govoru naglašal, da so najvažnejša točka dnevnega reda volitve, zakaj v odbor „Dramatičnega društva“, ki ima voditi edino slovensko gledališče, je treba izbrati ne samo sposobne moške, marveč tudi take, ki so izvežbani v gledališko-artističnih poslih. — Potemtakem se le čudimo novo-izvoljenemu odboru, ki po nekaterih članih nima niti ideje, kako naj se oblači slovenska Thalija! Na predlog notarja Hudovernika so izvolili enketo, ki ima proučevati izboljšanje finančnega položaja slovenskega gledališča. Vanjo so izvoljeni: Župan Ivan Hribar, sodni tajnik Milčinski, dr. V. Krisper, dr. Tekavčič, dr. Triller in E. Kristan ter zastopnik deželnega odbora. — To je občni zbor pametno ukrenil, zakaj zagotoviti obstoj slovenskemu gledališču v Ljubljani je stvar prevelike važnosti, in izvoljena enketa ima mnogo večji pomen kot novi odbor, ki je zmetan slučajno skupaj in ne predstavlja niti umetniško izobraženega, niti finančno strokovnjakega kroga. V novem odboru sedi stari duh indolence brez novih ustvarjalnih idej, in od njega ne pričakujemo veliko. Zavozil bo še toliko, kolikor mu je zapustil stari odbor. Enketa ima po našem mnenju vrhovni pomen, in njeno delo bo težko, ker ima opraviti z deželnim odborom, kjer ima veliko besedo S. L. S. — Naša ideja o enketi je obrodila sad, da se je začelo vsaj razmišljati o slovenskem gledališču, in za enkrat lahko umolkujemo. Čakali bomo in gledali, skeptični in neverni.

Odbor „Dramatičnega društva“ v Ljubljani se je konstituiral v svoji prvi seji dne 22. t. m. takole: Predsednik dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški; podpredsed. dr. F. Novak; intendant: prof. Friderik Juvančič; tajnik: M. Paternoster; blagajnik: Fran Rozman; odborniki: dr. Anton Dermota, dr. Fran Ilesič, Fran Jančigaj in Etbin Kristan. — Zaeno se je sklenilo, otvoriti pričetkom majnika t. l. dramatično šolo; kdor želi vstopiti, naj se prijavi kakor mogoče kmalu odboru „Dram. društva.“

Cankar — dramatik. Pisatelj I. Cankar piše novo socijalno dramo v 5. dejanjih z naslovom „Nioba.“ Snov je vzeta iz velikomestnega milieuja. Pisatelj jo preloži na nemščino in jeseni predloži intendantu dunajskega „Burgtheatra“, da jo uprizore v zimski sezoni. Da se predstavi Cankar nemškemu občinstvu, v to delajo njegovi dunajski prijatelji in urednik „Oesterreichische Rundschau“, kjer je izšla, kot znano, pred dvema leti neka Cankarjeva črtica.

Slovenci in Kranjska hranilnica. Ljubljanska „Kranjska hranilnica“, v ljudskem jeziku „stara šparkasa“ je objavila ravnokar svoj računski zaključek za leto 1906, ki kaže 391.701 krono 85 vin. čistega dobička. Ni treba omenjati, da je denar naložen v tej hranilnici, skoraj izključno slovenski denar; pribiti pa moramo, da čisti dobiček ta hranilnica porablja večinoma za nemške, Slovincem kvarne namene. Tako se je n. pr. dovolilo za nemško gledališče v Ljubljani 3000 K podpore, za slov. gledališče ničesar; za nem. filharmonično društvo 3200 K, za „Glasbeno Matice“ 400 K, za nem. planinsko društvo 3500 kron, za slovensko planinsko društvo ničesar. Za povzdigo nemškega šolstva je dovolila ta hranilnica za letos 56.000 kron, za nemški „Theaterfond“ 40.000 kron, a vse iz dobička, ki ga znašajo slovenski vlagatelji. Tako se krepi kranjsko nemštvo na slovenske stroške, v našo narodno in gospodarsko škodo. V to hranilnico vlaga predvsem kmetsko ljudstvo svoje prihranke, ki seveda ne ve, čemu služi njegov znoj. Poučite ljudstvo, za kaj se gre, a poprej se ne sme tožiti o narodni mlačnosti. — Blazirani slovenski inteligenci pa je zastonj vsaka beseda.

Nemška industrija na Slovenskem. Neka nemška družba zunaj iz nemškega cesarstva zgradi v Izlakah pri Zagorju tovarno za antimon; rudo bodo kopali iz gore, ter jo je sila veliko. Trgovci L. Mally v Izlakah je prodal

družbi svet. Glas o naši brezbriznosti je že prišel iz Avstrije v Nemčijo, tuja industrija bo razkopala našo zemljo, in mi bomo ostali sredi bogastva berači.

Nemška posest na Gorenjskem. Kranjska hranilnica je kupila zdravilišče „Sangrad“ pri Cerkljah, dosedaj last okrožnega zdravnika dr. E. Globočnika v Kranju, za 24.000 kron. — S tem je prišel ta sanatorij v nemško posest. Doslej se je Sangrad, dokler je bil v slovenskih rokah, slabo rentiral, a Nemci bodo že znali privabiti goste in germanizatorično vplivati na gorenjsko prebivalstvo.

Dobro. V praških „Narodnih Listyh“ nekdo piše: „Slovenci in Hrvatje nameravajo v prihodnjem avstrijskem parlamentu ustrojiti poseben jugoslovanski klub. Ta klub, v katerem bodo imeli glavno besedo konservativni Slovenci, bo avtonomističen in se bo po svojih nazorih najbolj približeval poljskemu klubu. S tega bodo Slovenci, skupaj z moravskimi Čehi, ki slujejo kot previdni in oprezní politiki, skušali, da postanejo trait d'union med Čehi in Poljaki.“

Tujci na Bledu. Vsled nove alpske železnice se je že lani število tujcev na Bledu znatno zvišalo. Kakor že sedaj kaže, pride letos še več gostov na divni naš Bled. Za stalno se naseli na Bledu domači zdravnik dr. Benedik, ki napravi moderno zdravilišče. Povodom velikih vojaških vaj pride letos meseca avgusta tudi cesar na Bled.

Katoliška tiskarna v Ljubljani si zgradi letos velikansko novo poslopje na Poljanskem nasipu, oz. v Kopitarjevih ulicah poleg novega jubilejnega mostu. Razen hiše št. 2 v Kopitarjevih ul. bo ves kompleks hiš od Ozke steze, vsa spodnja stran Kopitarjevih ulic do Perdaneve hiše v rokah „Katol. tiskov. društva.“ Tiskarno povečajo, v novo poslopje preneso knjigotržnico in knjigovoznico in še zasebna stanovanja.

Stavbno gibanje ob novi železnici. Na Bledu se misli letos na novo sezidati, oziroma prezidati do 40 poslopij. Tudi v Bohinju se bo zidalo veliko zlasti ob jezeru, kjer namerava verski zaklad še letos dati parcelirati svoje prostrano zemljišče.

Grozna rodbinska drama. Mnogo se je govorilo in pisalo o nesrečni rodbini na Viču pri Ljubljani, kjer je oče umoril svoja dva otroka, nato pa še sebi z britvijo prerezal vrat. Anton Škof je bil delavec in je obolel, da ni bil več za delo. Doma je imel poleg drugih otrok 16-letno bedasto hčer Emo in 21 mesecev starega Cirila. Iz strahu, kaj bo s tema dvema njegovima otrokoma, se je trpinu zmešalo, da je najprej zaklal oba in potem še sebe. To se je zgodilo v soboto, dne 13. aprila. In kdo je kriv tega? Ali ne današnji socijalni red, ki pušča delavca na starost nepreskrbljenega, da se mu porajajo temne misli in ga ženejo v obup in blaznost.

Raznoterosti.

Za šolstvo na Češkem se je leta 1904 izdalo 55.200.000 kron. To so izdatki samo za ljudske in meščanske šole, h katerim je dežela prispela 39.200.000 kron in okrajne in šolske doklade 16.000.000 kron. — Država je plačala leta 1903 za vse šolstvo, torej tudi za univerze srednje šole in učiteljska 50.089.000 kron. Izda torej Češka za ljudsko šolstvo več, nego država za vse šolstvo.

Nemci v Bosni. Bosanska vlada daje neprestano koncesije avstrijskim (nemškim) podjetnikom in industrijalcem, osobito dunajskim tvrdkam. Hoteli, tvornice, velike trgovine, to vse je v nemških rokah. Nemci pa ne jemljejo domačinov v svojo službo, temveč dajajo dela svojim rojakom Nemcem in odrivavajo domačine od zaslužka. Se nedavno tega je dala vlada koncesijo nekemu konsorcijsu velikih avstrijsko-nemških bank za pridobivanje rud v največjih rudnikih. Ako pojde to še nekaj desetletij naprej, pa ne bodo odločevali ne Hrvati ne Srbi, čegava bo Bosna, ker bo tačas že popolnoma pod gospodarskim, t. j. edino odločilnim vplivom Nemcev.

Umrljivost otrok na Ruskem. Kakor poroča neki ruski list, umira vsako leto na Ruskem vsled nevednosti in revščine staršev — 2.100.000 do enega leta starih otrok. Koliko jih umira v azijski Rusiji, o tem ni nobenih statističnih podatkov. V pakovski guberniji, torej v središču Rusije, umira na leto od 1000 pod enim letom starih dečkov 850, med tem ko jih na Norveškem od 1000 umrje samo 95. To so strašne številke! Zoper to umiranje otrok na Ruskem se sicer bori posebno društvo, pa nima nobenega uspeha, ker mu je premalo gmotnih sredstev na razpolago.

Najsrečnejša občina ne samo v Evropi, ampak tudi na celem svetu je gotovo malo mestece na Nemškem z imenom Kligenberg. Tam ne poznajo občinskih davkov prav nič, ampak dobi še vsak občan iz mestne blagajne 360 K na leto. Tolike dohodke ima mestece iz velikanskih plasti lončene ilovice, ki je mestna last in ki prinaša na leto tako velik dobiček. Kakor pravijo, bodo te plasti neizčrppljive še dolgo vrsto let, tako da bodo še dolgo izplačevali občanom na leto onih 360 kron, za katere smo srečnim meščanom Klingenbergu prav lahko nevoščljivi.

Iz zdravniških krogov smo izvedeli zanimivo novico, da pride vživanje zrnate kave iz mode. Akoravno prekomorska zrnata kava ne bo še izginila v najkrajšem času popolnoma, bo vendar uživanje te, enkrat tako priljubljene pijače zelo malenkostno, da bi pa ostalo brez nadomestila to tudi ni mogoče! Namesto zrnate kave, katere strupeni kofein tako uničujejoč deluje na naše živce, so našle naše dobre in skrbne gospodinje v Vydrovi žitni kavi zdravo in prijetno učinkujoče nadomestilo, katero se tudi pri vsakem gospodinjstvu hitro udomači. Vzorec tega izvrstnega in občudovanja vrednega izdelka, pošilja Vydrova tovarna hranil Praga VIII. na zahtevo popolnoma zastonj in poštne prosto.

Gospodarstvo.

Stanje setev je po poročilu poljedelskega ministristva sledeče: Kar se tiče jesenske setve, je stanje ozimne pšenice povoljno; setve so vobče dobro prezimile. Nasprotno pa je rž po vseh deželah brez izjeme slabo prezimila in se mora v mnogih slučajih preorati, oziroma nadomestiti s poletno. Miši, polži in gosenice so rži najbolj škodovali na Češkem in Moravskem. Ogršiča vobče dobro vspeva, tudi detelja ni slaba. Travniki napravijo tam, kjer je sneg že izkopnel, dober vtis, prezimili so dobro, toda ponekod so miši prizadele mnogo škode. Dežja zelo primanjkuje zlasti na Južnem Tirolskem, pa tudi ponekod na Primorskem in v Dalmaciji. V Galiciji, mnogih alpskih deželah in Primorje zadeva kmetu pomanjkanje krme veliko skrbi. Poletno setev, ki se je zaradi velike mokrote zelo zakasnila, sedaj marljivo sejejo; zgodnji krompir je po južnih deželah že vsajen, sladkorno peso že tudi vsejajo. Hmelj se je močno razvil in je dobro prezimil. Trta je vsled zime precej trpela; v severnih vinskih pokrajinah je po večjih krajih pozebla, pa tudi na Štajerskem. V južnih Tirolah, na Primorskem in Dalmaciji pa je trta dobra prestala zimo. Na Nižjavstrij-skem in Štajerskem ne pričakujejo dobre letine. Sadno drevje je skoro povsod dobro cvetelo in je precej upanja, da bo dobro obrodilo.

Pivo in vino. Kar se tiče pridelovanja piva v letu 1905. stoji Nemčija na prvem mestu s 1.600.000.800 galonov (1 galon je 4,5 litra), za Nemčijo pridejo Zedinj. države s 1.413.000.000, potem Velika Britanija s 1.218.000.000, a končno Francoska z 295.000.000 galonov. Glede pridelovanja vina stoji Francoska na prvem mestu. Od leta 1901—1905 je prodala Francija 1.126.000.000 gal., Italija 840.000.000, Španija 390.000.000, Portugalska 105.000.000 galonov. Glede pridelovanja špirta stoji Rusija na prvem mestu. Leta 1904. je producirala 161 milijonov 306.000 gal. Nemčija 148.588.000, Zed. države 127.665.000, Francija 87.000.000, Avstro-Ogrska 56.958.000, Anglija 50.858.000 galonov.

Listnica uredništva: G. Iv. R-n: „Financiranje slovenskega gledališča“ prejeli za te številke žal prepozno. Priobčimo prihodnjice.

Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem.

(Hotel Lloyd v Ljubljani.)

V kratkem se približa sezona, za katero nam bo gotovo došlo letos mnogo vprašanj iz drugih krajev, kje je dobiti na Kranjskem letoviška stanovanja in po kateri ceni. Že sedaj smo dobili nekaj takih vprašanj. Da nam bo mogoče v kratkem sestaviti kataster stanovanj za bodočo sezono, naj nam vsi lastniki poretenskih stanovanj nemudoma naznanijo število sob, ki jih imajo na razpolago, njih cene za dan, mesec ali celo sezono. Obenem naj nam naznanijo vse udobnosti, katere jim je mogoče nuditi tujcem. V pretekli sezoni smo razposlali veliko število golice v izpolnjenje, kar nam je povzročilo mnogo stroškov in truda, dobili smo pa izpolnjene golice le od nekaterih krajev. Letos bomo pa pošiljali golice le na željo dotičnih, ki hočejo naše posredovanje.

Oddaje stanovanj ne bomo posredovali s tem, da bi se pogajali glede cen i. t. d. z dotičnimi strankami, ampak naznanili bomo vprašujočim tujcem naslove, ter jih napotili, da se sami obrnejo do lastnikov stanovanj ter se z njimi pogajajo. Lastnikom je kajpada dano na prosto voljo, da sami oddajo stanovanja v najem in se pogodijo s tujci za ceno.

Kataster stanovanj napravimo brezplačno; tako bo tudi korespondenca s tujci brezplačna.

Ker je pa želeli, da bo naš kataster letos kolikor mogoče popoln, naj se oglašijo vsi interese. A tudi posestnike hotelov in gostiln s prenočišči prosimo za tozadavne podatke, ker brezdvomno je, da bo v letošnji seziji naval tujcev jako velik.

Prosimo pa, naj se nam naznanijo vsa stanovanja, tudi taka, ki so že oddana.

Želeli bi tudi bilo, da pristopi čim več hotelirjev, gostilničarjev, zasebnikov kakor tudi občin, kot člani deželne zveze, kar je osobito sedaj lahko mogoče, ker znaša najmanjša članarina le pet kron na leto.

Ravnokar je izšlo I. letno poročilo „Deželne zveze“, katero se na zahtevanje pošlje brezplačno.

Pisarna: Hotel Lloyd, Ljubljana, Miklošičeva cesta. Uradne ure za stranke od 3. do 5. ure popoldne.

Godlikovana

v Parizu s častnim križcem, diplomo in zlato medaljo.

Patentirana

v 30 državah.

Streha prihodnosti!

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Praktična!

Lepa!

Trpežnejša in bolj lahka streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:

Janko Traun

izdelovatelj cementnin na Glincah pri Ljubljani.

Pozornost vzbujajoča novost!

Poceni!

Na vsako sprehodno palico se lahko natakne

Praktično!

1 komad samo 3 K,
3 komadi 5 K 50 v.

Daljnogled — 50 kratno povečanje.

Pošilja po povzetju: Henrik Weiss, Dunaj, XIV./3, Sechshauserstrasse 5/23. Naročite takoj to Vas bo razveselilo!!

Pozor starši!

Dijaški dom v Ljubljani!

s šolskim letom 1907/8.

Podatki pod naslovom „Konvikt“ poste-restante v Ljubljani.

Kopališče

in vodno zdravišče

Prospekte pošilja
Dr. Rud. Wackenreiter
zdravnik-voditelj in najemnik
kodališča.

Kamnik na Kranjskem.

Postaja c. kr. drž. železnic. 1¹/₂ ure od Ljubljane. Skupno zdravljenje z vodo. (Zistem Priessnitz in Kneipp). Solne kopelji, kopelji v ogljikovi kislini in električne kopelji, zdravljenje z vročim suhim zrakom.

Masaža, zdravilna telovadba. Uporabljanje elektrike. Zmerne cene. Odprto od 15. maja do oktobra.

Rimska cesta 2.

Hišlerjeve ulice 5.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani

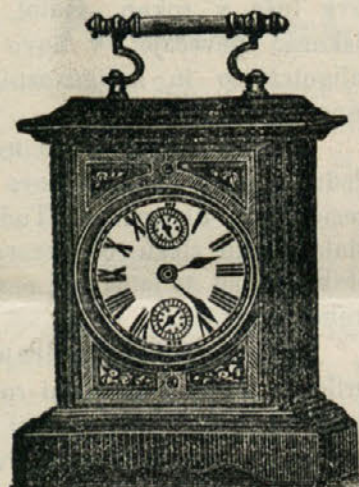
WARBINEK-ovi
piani so neprekosljivi!

Klavirji, harmoniji, tudi samoigralni, električni. Prodaja se tudi na obroke. Stare klavirje jemljem v zameno. Dajem tudi na posodo. Uglasevanja in poprave se izvršujejo točno in dobro. Solidne cene. Petletna garancija. Prepričajte se osebno.

Lovska pipa

iz lesa izrezljana s porcelanastim vložkom, cena za komad K 2-20
Ako se naroči oba predmeta ali od enega več komadov, pošljem poštne prosto! Razpošilja po povzetju Siegr. Jelinek, Dunaj, XII/2, Gierstergasse 2/13.

Budilka

v finem nikelnastem okrovu, da dobro gre, se jamči, prav lep okras za sobo, cena za kom. K 7-50

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9-60, boljše vrste K 12-—, belo puhasto naskubljeno K 18-— K 24-—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30-—, K 36-—. Razpošilja se franco po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštini.

Benedikt Sachsel, Lobes 369, P. Plzen, Češko.

PFAFF šivalni stroji

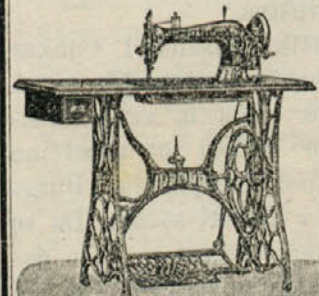
so najboljši

za družinsko uporabo. Šivajo, krpajo in vežejo. Neprekosljivi za obrtne namene, šivajo naprej in nazaj. Kroglasto ležišče!

Glavni zastopnik

Fr. Tschinkel

Ljubljana • Kočevje
Mestni trg 9. v gradu. 56

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki je izvršujem že več nogo 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1**. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjujejo prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. — Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznanj in zahvalnic. — Stane franco na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. — Naročajte samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišič

lekarnar v Pakracu št. 68 v Slavoniji.

Le „Zvezdna“ cikorija

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji
na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priporoča se za dobavo železnine vse vrste,
zlasti: orodje, stroje in motorje za roko-
delce, okove vse vrste za stavbe in po-
hištvo, traverze, cement itd. Opozarjava na
Hitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja,
pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga
Jos. Petričevih zvezkov

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobri
se
povsod

ŽELODČNA TINKTURA

odvajalna

LEKARJA PICCOLI-JA

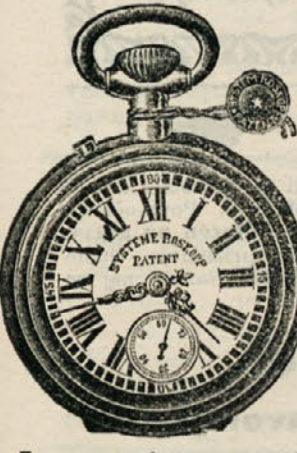
v LJUBLJANI

pospešuje prebavo in odprtje
teles. Cenik brezplačno.

Ena stekleničica 20 vinarjev.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovar-
niške družbe
„UNION“
za izdelovanje
najboljših ur
v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.
Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

Kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom (na
staro mero) K 3-20, s poštino 10 v. več.

Kubična računica
(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom, po
novi decimalni ali meterski meri. V pla-
tno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: droge, kemikalije, ustne vode in
zobni prašek; redilne in posipalne moke za
otroke, dišave, toaletne predmete, fotogra-
fijske aparate in potrebščine, obvezila,
sredstva za desinfekcijo, paste in vosek za
tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli
za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.
**Kupuje vsakovrstna zelišča (rože)
semena, korenine, cvetje, lubje itd.**

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izdelanih oblek, plaščev
iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

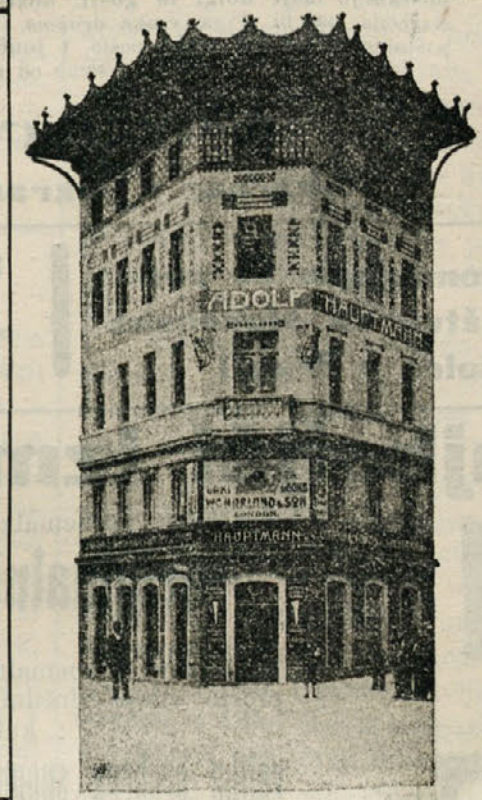
Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga
moških, ženskih in otroških čevljev
iz najboljših tovarov, domačih in tujih.
Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

**Zmerne cene.
Solidna postrežba.**

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.

Ustanovljeno leta 1832.

Priznane Oljnate barve

najboljše

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo
vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z
jako majhno množino pobarvati veliko površino,
razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža,
laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Najcen. in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v New York

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhem d. Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družva kakor tudi listke za
vse proge ameriških železnic dobite v **LJUBLJANI** edino le pri

Edvardu Tavčarju, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“

Pozor! Berite!

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brez-
plačno. — Postrežba poštena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in
Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo,
Singapore v Avstralijo itd.

Hrup vzbujajoče!

Namesto
18 K
samo
7 K

Krasna remontoir-
Gloria-
srebrna ura

s 3 močnimi pokrovi, bogato gra-
virana, natančno tekoča, 3 letno
jamstvo, proti povzetju

samo 7 kron

Tovarna za ure: **Heinrich Weiss**
Dunaj, XIV/3., Sechshauserstr. 5/7.

Velika zaloga zlatih in srebnih žep-
nih ur, stenskih ur, vsakovrstnih
optičnih predmetov. Zlatnine in sre-
brnine. Cene nizke.

Genovniki zastoj
in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic,
največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in
preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih na-
grobnihih križev itd. pri

FR. STUPICA V LJUBLJANI

na Marije Terezije cesti št. 1
in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnatom zamorete kupiti vsak
čas po najnižjih cenah traverze,
železniške šine, cement in vse
druge stavbne potrebščine,
razno orodje, sesalke za vodo,
vino in gnojilo, vseh vrst
tehtnice in uteži in vse druge
v železninsko stroko spadajoče predmete.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izdelanih obleke
za gospode, dame in otroke.

Priporočajte
povsod
„Naš List“

„Flox“

je fotografičen aparat, s
katerim lahko fotografira
vsakdo brez da bi se
prej kaj učil. S tem apar-
atom se napravljajo po-
dobe v velikosti 5x7 cm
in stane eleganten s kom-
pletno opremo in navo-
dilom samo K 6.—. Raz-
pošilja po povzetju
H. Weiss, Dunaj, XIV/3.
Sechshauserstrasse 5/110.

I poliferska steklenica K 2.

MALOKRVNE

nervozne
in bolehave osebe kakor tudi
slabotne otroke

Krepča edino le
ZELEZNATO VINO

LEKARNARJA
PICCOLI-JA v LJUBLJANI

**Mi
vsi**

nosimo le kravate od trdke Fr. Steiner, ker nam tam solidno postrežejo. — 6 kravate ali pentlje (ali 3 kravate in 3 pentlje) lepo sortirane 3 K, posebno fino sortirane 6 kom. 4 K. — Razpošiljalnica kravate Fr. Steiner, Dunaj, II. Kraftgasse 6/7. Pošilja po povzetju. Dovoljeno je zamenjati.

Razumne žene

zahtevajo knjigo „Die Störungen der Periode“, spisal dr. med. Lewis. Vposlati je K 1.20, prospekt zastonj. Z. Piervas, Kalk 245 b. Köln a. Rh.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apothek des A. Thierry in Pregrada bei Rohlitz-Sauerbrunn.

Edino pravi je le Thierry-jev balzam

z zeleno znamko z nuno. 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.—

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3.60. Razpošilja le proti predplači ali po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči zahvalnih pisem zastonj in franko.

Steckenpferd- Lilijino mlečno milo

Bergmann & Co., Drazdane in Dečín ob Labi

je in ostane glasom vsak dan dohajajočih priznalic navspešnejše izmed vseh medicinskih mil zoper pege, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah s parfumerijami in milom in v brivnicah.

Samo 3 krone

stane dobra

električna žepna svetilka

la nadomestna baterija 80 vin.

Razpošilja po povzetju

Henrik Weiss • Dunaj

XIV./3, Sechshauserstrasse 5/7.

Novo rastlinsko mazilo za prsi

Najnovejša iznajdba iz prirodnin. Trdnota, razvitek in obnovev nedrij. Bujnost prsij. Rabi se samo zunajno. Zdravniško preizkušeno. Cena lončku z navodilom 3 K in 5 K, poština 70 v. Prodaja in razpošilja gospa Katarina Menzel, Dunaj, XVIII., Schulgasse 3. I nadstr. 22. Sprejemajo se tudi znamke vseh dežel.

Priložnostnega nakupa

kakor je ta, ne bo nikoli več!

73 komadov za 3 gld.!

Sledeča garnitura za gospode št. 43, obstoječa iz 73 kom., vsi praktični in koristni predmeti, stane samo 13 gld. 1 okovana pipa z elegantno cevjo, 3 svilnate kravate, najmodernejše, 3 ovrtniki trojni (povedati je debelost vratu), 1 par manšet belih, 1 par manšet barvastih, 6 parov nogavic najfinejše kakovosti v raznih barvah, 1 usnjata denarnica I-a kakovosti, 1 smodkovnik z imit. jantarem, 1 žepni nožič s 3 klinjama, 1 toaletno zrcalo z belgijskim steklom, 1 rožnato milo, 2 kravata igla s similibriljantom, 1 garnitura gumbov za manšete in srajco iz double-zlata s patent. zaponko, 50 stvari za dopisovanje, potrebnih vsakomur. Teh 73 komadov razpošiljamo za nenavadno nizko ceno 3 gld., ker imamo majhne upravne stroške in računamo na vsestransko priporočilo. — Razpošilja se po poštne povzetju, dovoljeno je zamenjati, zato nobenega rizika! Razpošiljalnica Fr. Steiner, Dunaj II/3. Naš trgovski princip je, svojim naročnikom reetno postreči.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštah znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Nad 5000 filijalk po vsem svetu

Singer Co. akcijska družba za šivalne stroje

Ljubljana

Sv. Petra cesta 4.

Kranj

Glavni trg 192.

Novo mesto

Veliki trg 88.

Kočevje

Glavni trg 79.

Žaloga olja, živank in posameznih delov • Najboljše je najceneje

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju KAPILOR št. 2. Povzroča da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznalic. Stane poštine prosto na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

Peter Jurišić

lekarnar v Pakracu št. 68 v Slavoniji.

Slovenci spominjajte se podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi!

Žene!

Zastajanje krvi itd. ozdravlja
P. Ziervas, Kalk b. Köln (Nemčija) št. 245.
Gospa G. v M. piše: „Vaše sredstvo je hitro pomagalo.“ — (Prosi se povratne poštine.)

Najboljši izmed vseh

obstoječih posnemalnikov za mleko je in ostane neoporečno

originalni Meys-posnemalnik

D. R. Patent

Ta je prvi posnemalnik na Nemškem, pri katerem se uporablja prosto viseči izločilni bobnič, in edini nemški posnemalnik, kateremu je bila prisojena

velika srebrna spominska svetinja nemške kmetijske družbe (za novo orodje 1905)

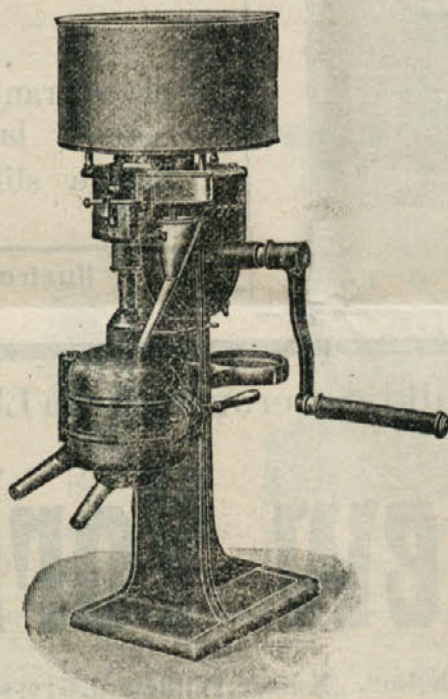
Mlekarska strokovna razstava v Pragi 1900: Častni diplom. Prvo darilo. Mednarodna kmetijska razstava v Pragi 1906: Diplom k zlati kolajni kmetijske osrednje družbe za kraljevino Češko.

Prosto viseč, na kroglastih ležiščih tekoč izločilni bobnič, igraje lahek tek, kolesovje je popolnoma pokrito, olja se porabi zelo malo, posnemanje je najnatančnejše, trpežnost največja. — Spričevala o 12- in večletni uporabi.

Edini izdelovatelji:

JOS. MEYS & Co., Hennef | Sieg (Nemčija)

Oglasijo naj se le taki prekupei, ki bodo kupili stroje za lasten gotov račun. 6—3

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na Vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog K 11,060.929-20

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1906 K 11,325.728-62.

Denarni promet K 50,486.935-14

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.